

ข้าวพันธุ์หยา่มือแซเบี้ย 3 มช.
(Yamuechaebia 3 Morchor)

วันที่รับรองพันธุ์ : 7 เมษายน 2565

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวพันธุ์หยา่มือแซเบี้ย 3 มช. (Yamuechaebia 3 Morchor) เป็นข้าวเจ้า ไรต่อช่วงแสง ได้จากกา คัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์จากข้าวพื้นเมืองท้องถิ่นจากที่สูง เริ่มจากการศึกษาและวิจัยในการดำเนินงานวิจัย เรื่องการรวบรวม ประเมินและจำแนกพันธุ์ข้าวไทยคุณภาพพิเศษจากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และ แม่ฮ่องสอนระยะเวลา 3 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2556 - 2558 โดยในปี พ.ศ. 2556 ได้รวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมือง ท้องถิ่นจากที่สูงของทั้ง 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 พันธุ์ นำมาวิเคราะห์ ประเมินและจำแนกคุณภาพพิเศษในเมล็ดข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่อผู้บริโภค รวมทั้งการจำแนกลักษณะ ทางสัณฐานวิทยาของข้าวคุณภาพพิเศษที่เก็บรวบรวมมาในปีแรก การวิเคราะห์ปริมาณสารแกมมาออโรซาน ออล ได้คัดเลือกพันธุ์ที่มีสารแกมมาออโรซานอลสูงได้ 2 ประชากร คือหยา่มือแซเบี้ย จากตัวอย่างหมายเลข 56-156 เป็นข้าวเจ้า ข้าวไร่ ซึ่งจากชาติพันธุ์กะเหรี่ยง หมู่บ้านแสนเจริญ ตำบลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัด เชียงราย และข้าวดำ จากตัวอย่างหมายเลข 56-189 เป็นข้าวเจ้า ข้าวนา ที่รวบรวมจากชาติพันธุ์เฝ้า หมู่บ้าน ไทยพัฒนา ตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย นำมาปลูกในฤดูนาปี พ.ศ. 2557 ประชากรละ 20 ต้น คัดเลือกต้นที่มีสารแกมมาออโรซานอลสูงที่สุด ประชากรละ 5 ต้น ได้แก่ หยา่มือแซเบี้ย 1-หยา่มือแซเบี้ย 5 และข้าวดำ 1-ข้าวดำ 5 ในฤดูนาปี พ.ศ. 2558 ปลูกสายพันธุ์แบบต้นต่อแถว แถวละ 20 ต้น คัดเลือกสาย พันธุ์ที่มีค่าสารแกมมาออโรซานอลสูงที่สุด ได้แก่ สายพันธุ์หยา่มือแซเบี้ย 3 ในฤดูนาปี พ.ศ. 2559-2560 ได้ ปลูกขยายพันธุ์ข้าวสายพันธุ์หยา่มือแซเบี้ย 3 และศึกษาการตอบสนองของพันธุ์ บันทึกลักษณะประจำพันธุ์ วิเคราะห์ค่าแกมมาออโรซานอลในเมล็ดข้าวกล้อง ที่แปลงทดลองคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในฤดูนาปี ปี พ.ศ. 2560 ปลูกเปรียบเทียบพันธุ์กับพันธุ์มาตรฐาน 5 พันธุ์ ได้แก่ ก่ำดอยสะเก็ด ก่ำหอม มช. ขาวดอกมะลิ 105 กข6 และชีวแม่จัน ประเมินผลผลิตและปริมาณแกมมาออโรซานอลทั้งภายในพื้นที่สถานี ทดลองและแปลงเกษตรกร ที่อำเภอหางดง และ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบ พบว่า ลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโตมีความสม่ำเสมอและมีปริมาณออโรซานอลสูง จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า หยา มือแซเบี้ย 3 มช.

คุณสมบัติพิเศษ

แกมมาออโรซานอลในเมล็ดสูง

งานวิจัยรองรับการนำไปใช้ประโยชน์

1. Khantham C, Yooiin W, Sringarm K, Sommano SR, Jiranusornkul S, Carmona FD, Nimlamool W, Jantrawut P, Rachtanapun P, Ruksiriwanich W. Effects on Steroid 5-Alpha Reductase Gene Expression of Thai Rice Bran Extracts and Molecular Dynamics Study on SRD5A2. Biology (Basel). 2021 Apr 11;10(4):319.
2. Wisetkomolmat J, Arjin C, Satsook A, et al. Comparative Analysis of Nutritional Components and Phytochemical Attributes of Selected Thai Rice Bran. Frontiers in Nutrition. 2022 ;9:833730. (รำข้าว)

